

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 58.864/1
van 26 februari 2016

over

een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘tot wijziging
van diverse besluiten inzake leefmilieu, wat betreft een
aanpassing aan de evolutie van de techniek’

Op 26 januari 2016 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw verzocht binnen een termijn van dertig dagen, verlengd tot 26 februari 2016, een advies te verstrekken over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘tot wijziging van diverse besluiten inzake leefmilieu, wat betreft een aanpassing aan de evolutie van de techniek’.

Het ontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 18 februari 2016. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Wilfried VAN VAERENBERGH en Patricia DE SOMERE, staatsraden, Marc RIGAUX, assessor, en Wim GEURTS, griffier.

De verslagen zijn uitgebracht door Kristine BAMS, eerste auditeur en Pierrot T’KINDT, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 26 februari 2016.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

STREKKING EN RECHTSGROND

2. Het om advies voorgelegde ontwerp strekt ertoe wijzigingen aan te brengen in diverse besluiten van de Vlaamse Regering die betrekking hebben op het leefmilieu.

Vooreerst betreft het (repetitieve) wijzigingen die nodig zijn om de meest recente “beste beschikbare technieken”-studies te vertalen naar verschillende bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 ‘houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne’ (hierna: VLAREM II) (artikelen 1 tot 168 van het ontwerp) en van de bijlagen bij dat besluit (artikelen 169 tot 189 van het ontwerp). Ook worden punctuele wijzigingen aangebracht aan de besluiten van de Vlaamse Regering van 10 december 2004 ‘houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage’ (artikelen 190 tot 192 van het ontwerp) en van 8 december 2006 ‘betreffende het onderhoud en het nazicht van centrale stooktoestellen voor de verwarming van gebouwen of voor de aanmaak van warm verbruikswater’ (artikelen 193 tot 204 van het ontwerp), en de hieruit voortvloeiende wijzigingen aan het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 ‘tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid’ (artikelen 205 tot 213 van het ontwerp).

Voorts worden wijzigingen aangebracht aan VLAREM II en de bijlagen ervan teneinde een (soepeler) geluidskader vast te stellen in de omgeving van supermarkten in het kader van het zogenaamde PIEK-project (de artikelen 3, 22 en 173 tot 176 van het ontwerp).

Verder strekt het ontwerp ertoe diverse wijzigingen aan te brengen in het besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 ‘tot vaststelling van het Vlaams reglement inzake erkenningen met betrekking tot het leefmilieu’ (hierna: VLAREL) (artikelen 214 tot 285 van het ontwerp), teneinde de integratie in het VLAREL te verwezenlijken van vijf besluiten van de Vlaamse Regering van 4 september 2009 die betrekking hebben op de certificering van bedrijven, technici, examencentra en keuringsinstellingen die omgaan met gefluoreerde broeikasgassen en ozonlaagafbrekende stoffen, en voorziet het, daarbij aansluitend, in een aanpassing van VLAREM II (zie boven) en het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2012 ‘tot vaststelling van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen’ (artikel 286 van het ontwerp).

Ten slotte bevat het ontwerp nog wijzigingen aan twee andere besluiten van de Vlaamse Regering (artikelen 287 en 288 van het ontwerp), alsook overgangs- en slotbepalingen (artikelen 289 tot 305 van het ontwerp).

3.1. Het ontworpen besluit vindt in beginsel rechtsgrond in de in de aanhef aangehaalde bepalingen, met dien verstande dat eveneens een beroep moet worden gedaan op:

- artikel 4 van het decreet van 28 december 1964 ‘betreffende de bestrijding van luchtverontreiniging’ (artikelen 199 tot 202 van het ontwerp);
- artikel 12, § 1, van het decreet van 28 juni 1985 ‘betreffende de milieuvergunning’ (hierna: het milieuvergunningendecreet) (artikel 6 van het ontwerp); en
- de artikelen 4.3.2, §§ 2 en 2bis, en 10.2.4, § 4, van het decreet van 5 april 1995 ‘houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid’ (artikelen 190 tot 192, respectievelijk 270 tot 277 en 304 van het ontwerp).

3.2. De hierna volgende in de aanhef vermelde bepalingen bieden evenwel geen rechtsgrond voor de ontworpen regeling:

- artikel 30 van het decreet van 26 maart 2004 ‘betreffende de openbaarheid van bestuur’; en
- artikel 17 van het decreet van 25 mei 2012 ‘tot wijziging van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het decreet van 27 oktober 2006 betreffende de bodemsanering en de bodembescherming met het oog op de omzetting van de Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging)’.

3.3. Bij artikel 4 van het ontwerp wordt een stuurgroep opgericht bestaande uit “de adviesverlenende adviesorganen vermeld in artikel 20, § 1, van titel I van het Vlarem” (het ontworpen artikel 2.8.2.3 VLAREM II). Deze stuurgroep stelt op haar beurt een begeleidingscomité samen (het ontworpen artikel 2.8.2.2 VLAREM II).

De adviesorganen vermeld in artikel 20, § 1, VLAREM I betreffen, naast een aantal afdelingen van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, en van het Departement Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed, een aantal intern verzelfstandigde agentschappen (hierna: IVA) zoals de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) (IVA met rechtspersoonlijkheid), de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) (IVA met rechtspersoonlijkheid), en het Vlaams Energieagentschap (VEA) (IVA zonder rechtspersoonlijkheid), alsook het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle (FANC), deze vier laatste, luidens artikel 20, § 1, derde lid, VLAREM I “naargelang de aard van de inrichting zoals bepaald in § 2, 3° tot en met 12°”.

Aangenomen wordt dat op grond van de bepalingen die haar belasten met de uitvoerende macht en met de organisatie van haar diensten (de artikelen 20 en 87, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’) de Vlaamse Regering commissies of adviesorganen kan oprichten, op voorwaarde dat deze alleen tot taak hebben haar bij de uitoefening van haar uitvoeringsopdrachten voor te lichten of niet-bindende adviezen of voorstellen te doen en op voorwaarde dat de raadpleging van die organen niet verplicht is. Bovendien kunnen op grond van die wetsbepalingen geen verplichtingen worden opgelegd aan

derden, bijvoorbeeld wat betreft de samenstelling van die commissies of adviesorganen. In dat geval is immers een uitdrukkelijke wettelijke machtiging vereist.

Het door de gemachtigde als rechtsgrond voor artikel 4 van het ontwerp ingeroepen artikel 12, § 1, van het milieuvergunningendecreet, dat de Vlaamse Regering machtigt om de overheidsorganen aan te wijzen die vooraf advies uitbrengen over een vergunningsaanvraag, kan in geen geval rechtsgrond bieden voor het oprichten van een stuurgroep die wordt samengesteld uit vertegenwoordigers van de adviesverlenende overheidsorganen vermeld in artikel 20, § 1, VLAREM I, althans wat de IVA's met rechtspersoonlijkheid (OVAM en VMM) en het FANC betreft.

De steller van het ontwerp dient dan ook te onderzoeken welke bepalingen daarvoor eventueel wel rechtsgrond kunnen bieden. Zo hiervoor geen rechtsgrond voorhanden is, kunnen de ontworpen bepalingen, zoals zij thans luiden, geen doorgang vinden. De Raad van State, afdeling Wetgeving, dient dan ook op dit punt een voorbehoud te maken.

VORMVEREISTEN

4. Uit de bij de adviesaanvraag gevoegde stukken blijkt dat is overgegaan tot een kennisgeving aan de Europese Commissie overeenkomstig de artikelen 15, lid 7, en 39, lid 5, van richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 'betreffende diensten op de interne markt' (hierna: de Dienstenrichtlijn), voor de bepalingen van het ontwerp die verband houden met de erkenning van koeltechnici en van keuringsinstellingen.

Op de vraag waarom de kennisgeving tot die bepalingen beperkt blijft, heeft de gemachtigde volgend antwoord bezorgd:

"De erkenningen die met het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering in het VLAREL geïntegreerd worden, zijn geen nieuwe erkenningen. Deze erkenningen worden met het ontwerp van BVR overgeheveld vanuit de volgende BVR's:

- 1) het besluit van de Vlaamse Regering van 4 september 2009 inzake de certificering van koeltechnische bedrijven en hun koeltechnici,
- 2) het besluit van de Vlaamse Regering van 4 september 2009 inzake de certificering van bedrijven en hun technici voor brandbeveiligingssystemen die ozonlaagafbrekende stoffen of gefluoreerde broeikasgassen bevatten,
- 3) het besluit van de Vlaamse Regering van 4 september 2009 inzake de certificering van technici die bepaalde gefluoreerde broeikasgassen terugwinnen uit hoogspanningsschakelaars,
- 4) het besluit van de Vlaamse Regering van 4 september 2009 inzake de certificering van personeel voor de terugwinning van bepaalde oplosmiddelen op basis van gefluoreerde broeikasgassen uit apparatuur,
- 5) het besluit van de Vlaamse Regering van 4 september 2009 inzake de opleiding van technici die betrokken zijn bij de terugwinning van gefluoreerde broeikasgassen uit klimaatregelingssystemen in bepaalde motorvoertuigen.

Het gaat hier om erkenningen die voortvloeien uit communautaire regelgeving (verordeningen inzake bepaalde gefluoreerde broeikasgassen en verordening (EG)

Nr. 1005/2009 betreffende de ozonlaag afbrekende stoffen) en die in die context reeds Europees werden aangemeld, ook formeel op basis van artikel 5, lid 5, van de verordening (EG) nr. 842/2006 inzake bepaalde gefluoreerde broeikasgassen en die ook opnieuw zullen worden aangemeld op basis van artikel 10, lid 10, van de nieuwe verordening (EU) nr. 517/2014 betreffende gefluoreerde broeikasgassen. Zij worden in overeenstemming geacht met de Dienstenrichtlijn zonder bijkomende aanmeldingsverplichting.

De kennisgeving met toepassing van de artikelen 15, lid 7, en 39, lid 5, van de Dienstenrichtlijn voor de koeltechnicus gebeurt nu enkel omwille van het feit dat niet alleen meer de koeltechnici die binnen het Vlaamse Gewest een certificaat behaald hebben, maar in de nieuwe regeling ook de koeltechnici die buiten het Vlaamse Gewest een ‘Europees’ certificaat behaald hebben conform artikel 5 van verordening (EG) nr. 303/2008 en in het Vlaamse Gewest werkzaam zijn vijfjaarlijks zullen moeten slagen voor het actualisatie-examen om hun erkenning in het Vlaamse Gewest te mogen blijven gebruiken. Deze verplichting voor de koeltechnici die buiten het Vlaamse Gewest een ‘Europees’ certificaat behaald hebben, was tot nu toe niet het geval. De andere technici die in het VLAREL geïntegreerd worden, hebben niet de verplichting om voor een actualisatie-examen te slagen. Vandaar dat hiervoor geen kennisgeving gebeurt.

De kennisgeving met toepassing van de artikelen 15, lid 7, en 39, lid 5, van de Dienstenrichtlijn voor de keuringsinstelling gebeurt omdat deze erkenning van onbepaalde duur nieuw is en niet verplichtend voortvloeit uit communautaire regeling.”

In dat verband dient er aan te worden herinnerd dat met betrekking tot verordening nr. 304/2008, waarvan melding wordt gemaakt in het eerste lid van de aanhef van het ontwerp, in het verleden door de Raad van State, afdeling Wetgeving, is opgemerkt,¹ “dat het toepassingsgebied van de ontworpen regeling ruimer is dan het toepassingsgebied van verordening (EG) nr. 304/2008[, omdat l]uidens artikel 2, lid 1, a), van deze verordening (...) deze slechts van toepassing [is] op personeel dat lekkagecontrole uitvoert ‘van toepassingen die 3 kg of meer gefluoreerde broeikasgassen bevatten’, terwijl in het besluit dat thans in ontwerpvorm voorligt, geen gewag wordt gemaakt van deze beperking en [het] dus met andere woorden van toepassing is op lekkagecontrole van ‘alle toepassingen’.” De steller van het ontwerp dient met dit gegeven rekening te houden bij het beoordelen van de verplichting tot kennisgeving aan de Europese Commissie, overeenkomstig de artikelen 15, lid 7, en 39, lid 5, van de Dienstenrichtlijn.

¹ Zie adv.RvS 46.796/3 van 30 juni 2009 over een ontwerp dat heeft geleid tot het besluit van de Vlaamse Regering van 4 september 2009 ‘inzake de certificering van bedrijven en hun technici voor brandveiligingssystemen die ozonlaagafbrekende stoffen of gefluoreerde broeikasgassen bevatten’, 6-7, opmerking 6.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

ALGEMENE OPMERKING

5. In verschillende bepalingen van het ontwerp wordt gerefereerd aan technische normen die niet overeenkomstig artikel 190 van de Grondwet zijn bekendgemaakt en die derhalve in beginsel niet tegenwerpbaar zijn aan iedereen (bijvoorbeeld norm IEC in artikel 3, 10°, van het ontwerp, norm EN in de artikelen 50 en 77 van het ontwerp, en norm NTA in artikel 77 van het ontwerp).

De Raad van State, afdeling Wetgeving, heeft in het verleden al bij herhaling aandacht besteed aan het knelpunt van de ontbrekende bekendmaking van technische normen waaraan in Belgische rechtsregels wordt gerefereerd en heeft in dit verband gewezen op de wenselijkheid van het uitwerken van een horizontale oplossing. Tevens heeft de Raad opgemerkt dat, ingeval er bijzondere redenen zouden zijn om bij wet af te wijken van de gebruikelijke bekendmaking in het Belgisch Staatsblad, erop dient te worden toegezien dat de alternatieve vorm van bekendmaking beantwoordt aan de essentiële randvoorwaarden inzake toegankelijkheid en kenbaarheid van een officiële bekendmaking, waarbij het essentieel is dat (*in casu*) een Nederlandse versie van de betrokken normen beschikbaar is en dat, wanneer voor het consulteren van de normen een vergoeding wordt gevraagd, het bedrag ervan de toegankelijkheid van die normen niet op een onevenredige wijze belemmert.

BIJZONDERE OPMERKINGEN

Opschrift

6. De zinsnede in het opschrift “wat betreft een aanpassing aan de evolutie van de techniek”, verwijst enkel naar de vertaling van de Vlaamse BBT-studies naar VLAREM II, terwijl de strekking van het ontwerp veel ruimer is. Het verdient dan ook aanbeveling het opschrift van het ontwerp in overeenstemming te brengen met de inhoud ervan. Indien dit zou leiden tot een weinig leesbaar opschrift, kan ervoor geopteerd worden om de zinsnede ‘wat betreft een aanpassing aan de evolutie van de techniek’ eenvoudigweg te schrappen.

Aanhef

7. De verwijzingen in de aanhef naar de rechtsgrond biedende bepalingen dienen in overeenstemming te worden gebracht met hetgeen dienaangaande hiervoor is opgemerkt.

8. Ook dient in de aanhef een lid te worden ingevoegd waarin wordt verwezen naar de akkoorden die de Vlaamse minister die bevoegd is voor de begroting heeft verleend op 18 juni en 7 juli 2015.²

² Volgens de wetgevingstechnische regels van de Vlaamse overheid (omzendbrief VR/2014/4 van 9 mei 2014 ‘betreffende de wetgevingstechniek’, aanwijzing 80, 4°, b)) dient dan geen gewag te worden gemaakt van het advies

9. Aangezien om advies is gevraagd met toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 2° (niet: 1°), van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, dient de laatste verwijzing in de aanhef te worden geredigeerd als volgt:

“Gelet op advies 58.864/1 van de Raad van State, gegeven op [datum], met toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;”.

Artikel 3

10. In artikel 3, 14°, van het ontwerp wordt “HLTS” omschreven als “de versie van februari 2014 van de handreiking Limburgs traditioneel schieten”. Deze “handreiking” is volgens de gemachtigde terug te vinden op volgende url: www.limburg.nl/dsresource?objectid=40268&type=org.

Zoals *sub* 5 is opgemerkt, kan een alternatieve vorm van bekendmaking worden aanvaard voor zover de toegankelijkheid en kenbaarheid van deze normen is gewaarborgd, en bovendien op een rechtszekere wijze kan worden vastgesteld welke versie ervan op een bepaald ogenblik van toepassing is. Door te verwijzen naar “de versie van februari 2014” wordt de tekst van de HLTS bevroren, zodat latere wijzigingen ervan geen invloed zullen hebben.³ Bovendien bestaat in dit geval het risico dat “de versie van februari 2014” na verloop van tijd niet meer beschikbaar zal zijn. Vraag is of de steller van het ontwerp met dit gegeven rekening heeft gehouden.

Artikel 4

11. Door in de ontworpen paragraaf 4, 1° tot 3°, telkenmale te verwijzen naar de minister, bevoegd voor de bedoelde erkenning, kan verkeerdelijk de indruk worden gewekt dat een bijzondere regeling wordt vastgesteld, die nadien nog zou kunnen worden gewijzigd.

Men schrappe in de ontworpen bepalingen bijgevolg beter “door de Vlaamse minister, bevoegd voor het energiebeleid”,⁴ “door de minister die het welzijn op het werk in zijn bevoegdheid heeft”, en “door de minister, bevoegd voor de consumentenzaken”.

van de Inspectie van Financiën, al wordt doorgaans aangenomen dat alle vervulde verplichte vormvereisten dienen te worden vermeld in de aanhef (*Beginselen van de wetgevingstechniek. Handleiding voor het opstellen van wetgevende en reglementaire teksten*, aanbevelingen nrs. 19, eerste zin, d), 20, en 31, alsook formule F 3-4-7, te raadplegen op de internetsite van de Raad van State (www.raadvst-consetat.be), hierna verkort weergegeven als *Handleiding wetgevingstechniek*).

³ *Handleiding wetgevingstechniek*, aanbeveling nr. 74.

⁴ Overigens is de federale minister die energie onder zijn bevoegdheid heeft, de ter zake bevoegde minister.

Artikel 15

12. Als gevolg van de invoeging van een nieuw tweede lid in het ontworpen artikel 4.4.4.1, § 2, VLAREM II, zijn de interne verwijzingen in deze bepaling niet meer correct. Ook in de bestaande te wijzigen tekst lijken de verwijzingen niet correct te zijn. De stellers van het ontwerp doen er goed aan deze verwijzingen nogmaals te onderzoeken.

Artikel 25

13. Aangezien in de bestaande tekst van VLAREM II het “Vlaams Energieagentschap” steeds voluit wordt geschreven, houdt men deze schrijfwijze het best ook aan in het ontworpen artikel 4.9.3.4, tweede lid.

Artikel 52

14. Met het voorstel van de gemachtigde om de datum van “1 januari 2016” in het ontworpen artikel 5.7.5.1, § 3, vierde lid, VLAREM II (artikel 52, 2°, van het ontwerp), op te schuiven naar “1 september 2016”, kan worden ingestemd. Op die wijze wordt de exploitant voldoende tijd gegeven om bedoeld buitengebruikstellingsplan op te stellen en uit te voeren.

Artikelen 73 en 75

15. Zoals bevestigd door de gemachtigde is het de bedoeling van de steller van het ontwerp om het bestaande tweede lid van de artikelen 5.17.4.2.10 en 5.17.4.3.18 VLAREM II, aan te vullen met de ontworpen eerste volzin, en een nieuw lid in te voegen. Ter wille van de rechtszekerheid worden deze bepalingen het best in die zin geherformuleerd.

Artikelen 190 tot 192

16. De artikelen 190 tot 192 van het ontwerp wijzigen de bijlagen II en III bij het besluit van de Vlaamse Regering van 10 november 2004 ‘houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage’. De ontworpen wijziging komt neer op een versoepeling van de regelgeving.

In het verslag aan de Vlaamse Regering wordt toegelicht dat deze versoepeling in overeenstemming is met de verplichtingen die voortvloeien uit de Europeesrechtelijke regels.

De ontworpen regeling moet evenwel ook beoordeeld worden in het licht van artikel 23, derde lid, 4°, van de Grondwet, waarin het recht op de bescherming van een gezond leefmilieu wordt gewaarborgd. Het Grondwettelijk Hof heeft geoordeeld dat deze bepaling een standstill-verplichting inhoudt, die eraan in de weg staat dat de bevoegde wetgever een bestaand beschermingsniveau dat wordt geboden door van toepassing zijnde regelgeving in aanzienlijke mate vermindert, zonder dat daarvoor redenen voorhanden zijn die verband houden met het

algemeen belang.⁵ De Raad van State, afdeling Bestuursrechtspraak, heeft gesteld dat voor een vermindering van het bestaande beschermingsniveau redenen voorhanden moeten zijn die verband houden met het algemeen belang en dat de overheid moet zijn overgegaan tot een zorgvuldige afweging van alle betrokken belangen.⁶

Hierover ondervraagd door de auditeur-verslaggever, heeft de gemachtigde het volgende verklaard:

“De wijzigingen van bijlage II zijn in overeenstemming met het standstill-beginsel. De wijzigingen aan bijlage II moeten samen worden gelezen met de wijzigingen aan bijlage III. De m.e.r-plicht in ruime zin wordt behouden, de te volgen procedure voor een aantal projecten wordt wel vereenvoudigd.

In alle gevallen blijft gelden dat voor een project dat onder één van de rubrieken in bijlage II of III valt en waarvoor er toch aanzienlijk negatieve effecten kunnen worden verwacht, een volwaardig project-MER moet opgemaakt worden.

- Inzake rubriek 1 a van bijlage II: De opname van deze projecten enkel in rubriek 1 a van bijlage III betekent een vereenvoudiging in procedure. Grote ingrepen uit een ruilverkavelingsproject kunnen alsnog onder een andere rubriek van bijlage II vallen.

- Inzake rubrieken 1 c en 10 h van bijlage II: Beide rubrieken werden samengevoegd en vereenvoudigd. Projecten inzake kanalisering en ter beperking van overstromingen die niet meer vallen onder bijlage II, worden nu ondervangen door rubriek 10 l van bijlage III, voor deze projecten betreft dit dus ook een vereenvoudiging in procedure.”

Het verdient aanbeveling om deze verduidelijking op te nemen in het verslag aan de Vlaamse Regering.

Artikel 214

17. De definities opgenomen in de ontworpen punten 53° tot en met 66° van artikel 4, § 1, VLAREL (artikel 214, 4°, van het ontwerp) bevatten voornamelijk een herhaling of parafrasering van begripsomschrijvingen die reeds voorkomen in EU-verordeningen, inzonderheid in verordening (EU) nr. 517/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 ‘betreffende gefluoreerde broeikasgassen en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 842/2006’.⁷

Overeenkomstig artikel 288, tweede alinea, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie is een verordening verbindend in al haar onderdelen en is ze rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat. Behoudens in gevallen waarin de verordening enige marge laat voor verdere discretionaire uitvoering, betekent die rechtstreekse toepasselijkheid dat

⁵ GwH 15 september 2004, nr. 150/2004, B.12; GwH 1 september 2008, nr. 121/2008, B.11.1; GwH 3 mei 2012, nr. 58/2012, B.2.2.

⁶ RvS 25 november 2010, nr. 209.222, *Van Bavel*.

⁷ Vergelijk de punten 1, 6, 7, 33 en 36 van artikel 2 van verordening nr. 517/2014 met de ontworpen punten 53°, 56°, 57°, 58° en 61° van artikel 4, § 1, VLAREL, alsook, zij het dat daar telkens een referentie aan ozonlaagafbrekende stoffen is ingevoegd, de punten 14 en 18 tot en met 21 van het voormelde verordeningsartikel met de ontworpen punten 62° tot en met 66° van dezelfde VLAREL-paragraaf.

geen optreden van de lidstaten vereist is om de bepalingen ervan te integreren in hun interne rechtsorde. Bepalingen van een verordening moeten inzonderheid niet worden omgezet in het interne recht van de lidstaten. Niet alleen is een dergelijke werkwijze overbodig op het normatieve vlak aangezien ze geen nieuwe norm tot stand brengt, maar bovendien houdt ze het gevaar in dat verwarring ontstaat inzake het rechtskarakter van het in de internrechtelijke regeling opgenomen voorschrift en onder meer over de bevoegdheid van het Hof van Justitie van de Europese Unie om kennis te nemen van alle betwistingen in verband met de voorschriften van de verordening. Ook kan die werkwijze verwarring doen ontstaan over het ogenblik van inwerkingtreding van die voorschriften.⁸

Het overnemen van bepalingen van een verordening van de Europese Unie in een internrechtelijke regeling kan dan ook alleen worden gedoogd in zoverre zulks noodzakelijk is voor de leesbaarheid van eventuele internrechtelijke uitvoeringsmaatregelen, in welk geval een verwijzing naar de betreffende bepaling van de verordening het geëigende middel zal zijn om de aard van die bepaling herkenbaar te houden (“Overeenkomstig artikel ... van verordening ...”).⁹

De voormelde ontworpen definitiebepalingen, die soms louter de inhoud van de overeenkomstige bepalingen van verordening nr. 517/2014 letterlijk hernemen zonder dat uitdrukkelijk aan te geven, zijn vanuit dat oogpunt voor kritiek vatbaar.

18. Aan het einde van de definitie van “ozonlaagafbrekende stoffen” in het ontworpen artikel 4, § 1, 54°, VLAREL schrijve men “geregenereerde stoffen” (niet: “gegenereerde”).¹⁰

19.1. Op de vraag of het niet beter ware om het in het ontworpen artikel 4, § 1, 59°, VLAREL gedefinieerde adviesorgaan neutraler te omschrijven als een “instantie” of “entiteit” (in plaats van: “een vzw”) die het sectorale opleidingsbeleid ondersteunt, heeft de gemachtigde geantwoord dat “een vzw” het best wordt vervangen door de neutralere omschrijving “een instantie”.

19.2. Die aanpassing is ook relevant voor de ontworpen artikelen 28, § 2, tweede lid, en 43/10, § 1, tweede lid, en § 9, VLAREL (artikelen 226, 3°, en 240 van het ontwerp), alsook bij de verwijzing in de ontworpen bijlage XXIII van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 ‘tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid’ (bijlage 10 bij het ontwerp).

Artikel 215

20. In de ontworpen punten 2°, i), en 4°, l), van artikel 6 VLAREL (artikel 215, 1° en 2°, van het ontwerp) dient telkens te worden verwezen naar “artikel 5bis.15.5.2.3, § 1,” van titel II van het VLAREM.

⁸ Zie HvJ 7 februari 1973, zaak 39/72, *Commissie v. Italië*, *Jur.* 1973, 101.

⁹ Zie *Handleiding wetgevingstechniek*, aanbevelingen nrs. 80, a), en 182, *in fine*.

¹⁰ Zie artikel 3, punt 4, van verordening (EG) nr. 1005/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 16 september 2009 ‘betreffende de ozonlaagafbrekende stoffen’.

Artikel 218

21. Er bestaat een tegenstelling tussen de tekst van de ontworpen bepaling, waarin wordt gesteld dat de examenjury bestaat uit “minstens drie specialisten”, en de bespreking van die bepaling in het bij het ontwerp gevoegde verslag aan de Vlaamse Regering (p. 69), waar wordt gewag gemaakt van een examenjury bestaande uit “minstens twee leden”. Die tegenstelling moet ongedaan worden gemaakt.

Artikel 219

22. Zoals de gemachtigde heeft bevestigd, dient in punt 2° van het ontworpen artikel 24/7 VLAREL, zoals in punt 3°, c), 1), van hetzelfde artikel, te worden geschreven “een master in de industriële wetenschappen” (niet: “een master in de industriële ingenieurswetenschappen”).

Artikel 220

23. De gemachtigde is het ermee eens om in de tweede zin van het ontworpen artikel 25, eerste lid, 1°, VLAREL de woorden “of de technische proef” te schrijven (in plaats van: “of bij een technische proef”).

24. Het tweede en het vierde lid van het ontworpen artikel 25 VLAREL worden het best samengevoegd tot een derde lid, luidend als volgt:

“De gunstige beoordeling, vermeld in het eerste lid, 1° en 3°, b), en het tweede lid, mag niet ouder zijn dan één jaar, voorafgaand aan de datum van de indiening van de volledige erkenningsaanvraag.”

Enkel in geval van die samenvoeging kan de verwijzing naar “artikel 25, vierde lid” in de artikelen 27, § 2, 4°, en 53, eerste lid, 2°, VLAREL, zoals die respectievelijk worden gewijzigd en vervangen bij de artikelen 225, 2°, en 245 van het ontwerp, worden behouden.

Artikel 235

25. In de tweede zin van het ontworpen artikel 40/1, 5°, VLAREL schrijve men “slaagt hij voor het actualisatie-examen of voor een gelijkwaardig examen vóór hij de erkenning kan gebruiken” (niet: “moet hij slagen voor het actualisatie-examen, vermeld in artikel 40/1, eerste lid, 5°, in een erkend opleidingscentrum als vermeld in artikel 6, 4°, h), of voor een gelijkwaardig examen dat aanvaard is door de afdeling, bevoegd voor erkenningen, voor hij de erkenning kan gebruiken”).

Artikel 237

26. Artikel 237, 1°, van het ontwerp, waarbij artikel 42, 2°, c), VLAREL wordt gewijzigd, dient te worden gesteld als volgt:

“aan punt 2°, c), wordt het woord ‘bezitten’ toegevoegd;”.

De huidige redactie van artikel 237, 1°, voldoet niet, aangezien in de betreffende VLAREL-bepaling tweemaal de woorden “tweede niveau” voorkomen en deze slechts eenmaal, namelijk aan het einde van die bepaling, moeten worden aangevuld met het woord “bezitten”.

Artikel 241

27. De gemachtigde heeft bevestigd dat in het ontworpen artikel 48, tweede lid, 3°, VLAREL ook, zoals in de overige onderdelen van de betreffende opsomming, de woorden “dat alleen erkend is” dienen te worden geschreven (niet: “dat alleen erkend wil worden”).

Artikel 250

28. Aan het einde van het ontworpen artikel 53/8, 3°, a), VLAREL moet worden verwezen naar “de registraties, vermeld in punt 2°” (niet: “punt 3°”).

Artikel 257

29. Ter wille van de rechtszekerheid verdient het aanbeveling om aan de verlenging van de overgangsregeling tot 1 januari 2016 terugwerkende kracht te verlenen met ingang van 1 januari 2015. Artikel 304 van het ontwerp dient dan met een bepaling in die zin te worden aangevuld.

Artikel 258

30. De vervanging van de woorden “module G2” door “module GI”, die bij artikel 258, 1°, van het ontwerp wordt aangebracht in hoofdstuk 3, afdeling 2, onderafdeling 3, punt 4°, van bijlage 1 bij VLAREL, is ook relevant voor het opschrift en de inleidende zin van de betreffende onderafdeling. Men schrijve dan ook in voormeld artikel 258, 1°:

“in hoofdstuk 3, afdeling 2, onderafdeling 3, wordt in het opschrift, de inleidende zin en punt 4° de zinsnede ‘module G2’ vervangen door de zinsnede ‘module GI’;”.

31. De vervanging van de zinsnede “module G3” door de zinsnede “module GII”, bij artikel 258, 2°, van het ontwerp, in hoofdstuk 3, afdeling 2, onderafdeling 4, van dezelfde bijlage, is zonder voorwerp, aangezien deze reeds tot stand is gebracht bij artikel 624, 5°, b), van het wijzigingsbesluit van 16 mei 2014.

Artikel 271

32. In artikel 271, 1°, van het ontwerp schrijve men “of met toepassing van 1°, d),” (niet: “volgens de modaliteiten als vermeld in 1°, d)”).

Artikel 272

33. Gevraagd of de ontworpen toevoeging aan bijlage 10, hoofdstuk 1, 3°, b), VLAREL (artikel 272, 1°, van het ontwerp) volkomen inpasbaar is in de huidige redactie van die bepaling, heeft de gemachtigde verklaard dat *littera* b) na wijziging het best als volgt zou luiden:

“b) als een parameter niet of in een zeer lage concentratie aanwezig was volgens de criteria beschreven in 2°, f), wordt het resultaat van een laboratorium beoordeeld als ‘goed’ wanneer het resultaat dat het laboratorium gerapporteerd heeft, indien het een getalwaarde betreft, lager is dan of gelijk is aan tweemaal de rapportagegrens, vermeld in de desbetreffende wetgeving die van toepassing is in het Vlaamse Gewest, of als de rapportagegrens, die gehanteerd wordt door het laboratorium, voldoet aan de rapportagegrens, vermeld in de desbetreffende wetgeving die van toepassing is in het Vlaamse Gewest;”

Met dit voorstel kan worden ingestemd. Artikel 272, 1°, van het ontwerp dient dan op overeenkomstige wijze te worden aangepast.

Artikel 282

34. In artikel 282 van het ontwerp dient te worden gespecificeerd dat een zinsnede wordt vervangen in “bijlage 16, tweede lid, 1°, a) en b),” bij VLAREL.

Tevens kan de gelegenheid te baat worden genomen om het opschrift van bijlage 16 in overeenstemming te brengen met de vervanging van artikel 25/3 VLAREL (artikel 223 van het ontwerp).

Artikel 283

35. In artikel 283 van het ontwerp dient te worden gespecificeerd dat een zin wordt toegevoegd aan “bijlage 17, 2°, eerste lid,” bij VLAREL.

Artikel 288

36. De ontworpen wijziging houdt de verplichting in om, vanaf de inwerkingtreding van de ontworpen bepaling, in het document dat de exploitant van een inrichting dient op te stellen uiterlijk op 1 december 2015 (met toepassing van de overgangsbepaling vervat in

artikel 635, § 3, eerste lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014¹¹), naast de subrubriek(en) van de indelingslijst onder welke de inrichting valt, ook de “opslaghoeveelheden per subrubriek” te vermelden.

Voor de exploitanten van een inrichting die deze “opslaghoeveelheden per subrubriek” nog niet zouden hebben bezorgd, verdient het aanbeveling, ter wille van de rechtszekerheid, deze nieuwe verplichting meer uitdrukkelijk in de tekst te formuleren.

Artikel 293

37. In artikel 293, eerste lid, van het ontwerp dient te worden verwezen:

- aan het einde van de eerste zin, naar “categorie I, II, III of IV” (niet: “VI”), aangezien die categorisering betrekking heeft op de erkenning als koeltechnicus als vermeld in artikel 6, 2°, e), VLAREL;

- in de derde zin, naar “artikel 40/1, 5°” VLAREL (niet: “artikel 40/1, eerste lid, 5°”).

Artikel 303

38. Aan de gemachtigde is gevraagd hoe, in het licht van het grondwettelijke gelijkheidsbeginsel, wordt verantwoord dat een milieudeskundige in de discipline “houders voor gasen of gevaarlijke stoffen” die op de datum van inwerkingtreding van het te nemen besluit is erkend voor domein E, *voor onbepaalde tijd* wordt vrijgesteld van de bijzondere erkenningsvoorwaarde vermeld in artikel 9, 3°, VLAREL (artikel 303 van het ontwerp), terwijl een milieudeskundige in de voornoemde discipline die vanaf die inwerkingtredingsdatum voor domein E wil worden erkend, op grond van het ontworpen artikel 9, 3°, VLAREL (artikel 216 van het ontwerp) zal moeten beschikken over een gunstige beoordeling van het referentielaboratorium van het Vlaamse Gewest die niet ouder is dan één jaar.

De gemachtigde stelt in zijn antwoord voor om bijkomend te bepalen “dat een milieudeskundige in de discipline houders voor gasen of gevaarlijke stoffen die op de datum van inwerkingtreding van het te nemen besluit erkend is voor domein E tegen 1 juli 2018 moet beschikken over een gunstige beoordeling van het referentielaboratorium van het Vlaamse Gewest” en dat bij gebreke daarvan de bestaande erkenning voor het voornoemde domein vervalft.

Met het voorstel van de gemachtigde kan worden ingestemd.

¹¹ Besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 ‘tot wijziging van diverse besluiten inzake leefmilieu, wat betreft een aanpassing aan de evolutie van de techniek en aan de CLP-verordening’.

Artikel 304

39. De steller van het ontwerp dient na te gaan of niet veeleer artikel 276 van het ontwerp uitwerking dient te hebben met ingang van 3 mei 2013, in plaats van artikel 277 van het ontwerp, rekening houdende met de bespreking van artikel 304 van het ontwerp in het verslag aan de Vlaamse Regering. In dat laatste wordt overigens verwezen naar artikel 281 van het ontwerp, hetgeen wellicht ook een vergissing is.

Bijlagen 12 en 15

40. De gemachtigde gaat ermee akkoord dat in bijlage 19, 1°, d), bij VLAREL (bijlage 12 bij het ontwerp) onder identificatiegegevens van de eventuele werkgever in de eerste plaats “de naam” van die laatste dient te worden vermeld.¹²

41.1. De gemachtigde heeft ook bevestigd dat in diezelfde ontworpen bepaling met de woorden “het statuut” wordt bedoeld op “de rechtsvorm” van het betreffende bedrijf. De tekst van de bepaling wordt het best in die zin aangepast.

41.2. Die opmerking geldt ook voor het ontworpen punt 2° van bijlage 22 bij VLAREL (bijlage 15 bij het ontwerp).

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Wim GEURTS

Marnix VAN DAMME

¹² Cf. het geldende artikel 27, § 2, 1°, a), eerste lid, 4), VLAREL en punt 2°, a) van de ontworpen bijlage 19.